

Velja v Ljubljani in  
po pošti:

celo leto . . . K 330—  
pol leta . . . " 180—  
četrti leta . . . " 90—  
za mesec . . . " 30—

Za inozemstvo:

celo leto . . . K 480—  
pol leta . . . " 240—  
četrti leta . . . " 120—  
za mesec . . . " 40—

# JUGOSLAVSKI

Za Ameriko:

celoletno . . . 8 dolar.  
polletno . . . 4 dolarje  
četrtletno . . . 2 dolarja

sveti naročniki na postajo  
vino po nakaznici.

se zaračunajo po  
zem prostora in sicer  
visok ter 55 mm  
prosto za enkrat 2 K  
za večkrat dopust.

Uredništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica šte. 6/1.  
Telefon šte. 360. — Upravištvo je na Marijinem trgu  
šte. 8. Telefon šte. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.  
Fosamezna številka velja 1.60 K.

Vprašanjem glede inseratov i, dr. se naj priloži na odgo-  
vor dopisnica ali znamka. — Dopisi naj se frankirajo —  
Rokopisi se ne vračajo.

## Kriza v konstituenti.

**Nesoglasje med strankami. Razburjenje zemljoradnikov. Možnost odhoda cele opozicije. Vlada nima več sigurne pozicije.**

Beograd, 9. jun. (Izv.) Politični krogi sodijo, da je odgoditev seje konstituyente preko muslimanskih praznikov od pondeljka 6. tm. do jutri, 10. tm. pripisovati krizi v parlamentu. To potrjuje zlasti tudi dejstvo, da je bil med vladnimi strankami dočlen sporazum, na podlagi katerega bi imela konstituenta zborovati tudi med muslimanskimi prazniki, da bi se čimprej končala debata o ustavi. Pašić hoče na vsak način, da mora biti ustava sprejeta do Vidovega dne, t. i. 28. t. m. Zemljoradniki so silno razburjeni, ker se je sredi 3. oddelek ustave glede agrarne reforme proti njihovi volji in kljub temu, da so v načelni debati glasovali za ustavo. Od takrat se noben zemljoradniški poslanec ni več prikazal v konstituenti. Med tem časom so bili v konstituenti brez zemljoradnikov sprejeti že 4., 5. in 6. del ustave. O nadaljnji taktiki zemljoradnikov se je sklepalo na današnji klubovi seji, a ni prišlo še do definitivnega sklepa. Seja se jutri nadaljuje. Nekateri tukajšnji listi računajo z možnostjo, kar je na manj verjetno, da tudi zemljoradniki zapuste konstituento. Znano je, da so zemljoradniki ob priliki načelnega glasovanja izjavili, da bo oteke specialne debate odločil o tem, kako stališče naj zavzamejo pri glasovanju o ustavi v celoti. Sprejetje 3. dela ustave, ki je ugoden muslimanom in protiven interesom in programom zemljoradnikov, pomeni, da zemljoradniki, ako hočejo biti konsekventni in ako se Pašiću ne posreči pridobiti jih s kakimi dobrimi koncesijami v nobenem slučaju ne morejo glasovati za ustavo v celoti. Jugoslovanski klub se bo, ko poteče doba 3. dni, za katere je bil klubov član Barič izključen, zopet vrnil v konstituento in bo sodeloval v sejah do 3. dela ustave, ki govori o upravnih oblastih. Od stališča vladnih strank

jugoslovanski klub ostane še nadalje v tem vprašanju bo odvisno, ali naj v konstituenti ali ne. On bo vstrajal odločno na svojem avtonomističnem stališču. Komunistični klub dosedaj še ni dobil odgovora od vlade in bo sklepal o svoji nadaljnji taktiki takoj ko mu vlada odgovori na njegov ultimatum glede Obznane. Rok poteče jutri, 10. tm. zvečer. V vladnih krogih se trdi, da vlada sploh ne bo odgovorila na komunistični ultimatum. Člani komunističnega kluba zatrjujejo, da za slučaj, da vlada ne ugodí njih zahtevam, ni drugega izhoda, kakor v konstituenti zaprijeti boj proti vladi.

Kriza v parlamentu, je, kakor se trdi v dobro informiranih krogih, pravi razlog, da so se seje konstituyente odgodile od pondeljka 6. tm. do jutri 10. tm. Do takrat bo Pašić poskušal rešiti krizo. Klubi vladnih strank so, boječ se, da število poslancev v parlamentu ne bi doseglo kvoruma, to je nadtretinke večine vseh poslancev, iste brzojavno pozvali na skupščinske seje. Značilno je mišljenje nekaterih vladnih časopisov, da naj bi se debata o ustavi nadaljevala in ustava sprejeta brez opozicije. Vlada bi se po mnenju teh časopisov sploh ne smela pogajati z opozicijo. Beograjski opozicijski listi odgovarjajo, da bi tako postopanje napravilo v inozemstvu zelo slab utis in da se mora na vsak način prepričati, da bi cela opozicija zapustila konstituento. Poleg tega stoji vladi, ako mobilizira tudi vse razpoložljive moči, na razpolago zvestih samo 207 poslancev, dočim jih je za končno sprejetje ustave potrebno najmanj 211. Beograd, 9. jun. (Izv.) Jutri popoldan ob 4. uri se prične zopet seje konstituyente. Na dnevnem redu so interpelacije. Specialna debata o ustavi in sicer VII. oddelek (o narodni skupščini) se bo nadaljevala najbrže v soboto.

## Naša meja na Koroškem.

**Avstrijci odklanjajo naše zahteve.**

Beograd, 9. jun. (Izv.) Po semkaj dospelih vesteh se je nemškoavstrijska delegacija pri razmejitveni komisiji med Jugoslavijo in Nemško Avstrijo ušla predlogu jugoslovanske delegacije, ki je zahtevala za mejo na Koroškem dravsko črto in zagrozila, da komisijo zapusti, ako se razmejitve ne bo izvršila na podlagi izida plebiscita. Zastopniki antante smarajo nemškoavstrijske delegacije za onarivčen, ker niso prišle dosedaj še nikake druge direktive iz Pariza z ozirom na noto naše vlade.

Jugoslovanska delegacija je zahtevala od centralne vlade v Beogradu nove instrukcije. Ker je bila izjava ministrskega predsednika Pašića, ki jo je podal glede tega vprašanja v konstituenti, kategorična in odločna, je pričakovali, da bo Pašić nele odločno vstrajal pri svojem stališču, temveč radi poostrenejšega gibanja v Nemški Avstriji za priključitev k Nemčiji zahteval obrambno črto proti bodoči Veliki Nemčiji severno od Celovca.

## Baroška luka ostane Jugoslaviji.

Zagreb, 9. junija. »Riječ« doznava s kompetentnega mesta, da so neresnične vse vesti o izročitvi baroške luke Italijanom za 99 let. Mo-

glo bi biti samo govora o nekakem kratkem arangementu za eksploatacijo ne samo baroške temveč tudi reške luke, ker tvorita obe celoti.

## Zdravstveno stanje Kralja Petra.

Beograd, 9. junija. (Izv.) Tukajšnji časopisi so priobčili vest, da je Nj. Veličanstvo kralj Peter nevarno zbolel, da njegovo stanje povzroča velike skrbi in da je bil radi tega prestolonaslednik Aleksander brzojavno pozvan, da se vrne iz inozemstva. Danes na večer pa javlja Presbiro,

da so vesti nekaterih listov o boleznih kralja Petra pretirane. Kraljeva bolezen se je v zadnjem času res nekoliko poslabšala, toda njegovo stanje ni opasno in za enkrat ne povzroča skrbi. Regent Aleksander ni bil pozvan iz inozemstva.

## TRGOVINSKA POGAJANJA Z ITALIJO UGODNO POTEKAJO.

Beograd, 9. junija. (Izv.) Jugoslovanski in italijanski delegati za trgovinska pogajanja so se sedaj sporazumeli v vseh točkah razun v onih glede sabotaže ribolova in re-

ne plovbe. Jugoslovanski delegatje so izjavili, da vprašanje rečne plovbe ne spada v te dogovore, nakar so izjavili Italijani, da hočejo počakati nadaljnjih navodil iz Rima. Tudi se je dosegel sporazum glede skupne nastopa proti tihotapstvu.

## VTIS IZIDA LJUBLJANSKIH OBČINSKIH VOLITEV V BEOGRADU.

Beograd, 9. junija. (Izv.) O izidu volitve župana v Ljubljani se je zvedelo večeraj ob 8. uri zvečer. Med našimi somišljeniki je zavladalo veliko navdušenje. Demokrati so radi tega izida zelo poparjeni.

### ODHOD TAKE JONESCA.

Beograd, 9. junija. (Izv.) Ob priliki bivanja rumunskega zunanjega ministra v Beogradu je bil med našo državo in Rumunsko sklenjena konvencija, o kateri trde komunisti, da je naperjena proti sovjetski Rusiji. Zagotovilo se je pri tej priliki tudi veliko prijateljstvo, ki vlada med obema narodoma. Sporazum se je dosegel o vseh važnih vprašanjih zunanje politike. Večeraj ob 8.47 uri zjutraj se je odpeljal rumunski zunanji minister s soprogom in spremstvom z zasebnim parnikom ob velikih ovacijah številnega občinstva, ki se je zbralo ob savskem pristanišču. Soprog zunanjega ministra je bilo izročeno mnogo krasnih cvetličnih šopkov, od katerih so bili najlepši od strani predsednika ministrskega sveta Pašića, nadalje od političnega oddelka ministrstva zunanjih zadev, predsednika ustavotvorne skupščine, ženskega združenja in gospe Pašičeve. Pred svojim odhodom je soproga zunanjega ministra prosila g. Pašića, da ji dovoli, da se fotografira z njim in z njegovo koprgo v znak posebnega spoštovanja, da ohrani čim trajnejši spomin na kratko a prijazno bivanje v naši prestolici. Visoke goste so spremlili do naše meje buhareški poslanik in ravnatelj političnega oddelka ministrstva za zunanje zadeve.

### EVAKUACIJA ŠIBENIKA.

Split, 9. jun. Ko so predvečernjem naši pooblaščenca dospeli v Šibenik, jih je tamkaj pričakovalo Narodno Veče, v imenu katerega je naše pooblaščenca pozdravil dr. Smolčić, kateremu se je zahvalil dr. Desnica. Pri pogajanjih z Italijo se je sklenilo, da se prične izbravnitev drugega pasu dne 19. in kočna dne 23. t. m. Šibenik bo evakuiran dne 23. t. m.

### DRAŠKOVIČ ZOPET V BEOGRADU.

Beograd, 9. jun. Danes se je v Beograd vrnil notranji minister Milorad Drašković, ki se je nahajal v inozemstvu 20 dni na odhodu.

### OROŽNE VAJE ZA VSE REZERVNE ČASTNIKE.

Zagreb, 9. junija. Dopisnik »Riječ« doznava, da bodo tekom meseca pozvani na orožne vaje stopniema vsi rezervni častniki.

### DINAR — RAČUNSKA ENOTA ZA CELO DRŽAVO.

Beograd, 9. junija. Večeraj je minister za šume in rude dr. Krizman kot zastopnik finančnega ministra podpisal odlok, s katerim se odpravlja uradno računanje s kronami ter se uvaža kot računsko enota dinar za vso državo.

### VOJAŠKA KONVENCIJA MED ČEHOSLOVAŠKO IN ROMUNSKO

Pariz, 9. junija. (Izv.) General Christescu romunskega generalnega štaba namerava dne 15. t. m. odpotovati v Prago, da izdela vojaški dogovor s čehoslovvaškim generalnim štabom. Pričakuje se torej skorajšnja vojaška konvencija med Romunijo in Čehoslovvaško.

### NOVE TEŽKOČE PRI SESTAVI ČEŠKOSLOVAŠKE VLADE.

Praga, 9. junija. (Izv.) Glasom vesti raznih čeških listov so nastale pri sestavi koncentracijske vlade vnovič velike zapreke. Radi tega se tudi ne bo izvršilo za dne 13. t. m. nameravano sklicanje parlamenta. Nastale zapreke so iskati v vprašanju prehrane, ker zahtevalo socialdemokrati, da se še nadalje vzdrži vezano gospodarstvo z živili.

### UVEDBA OSEMURNEGA DELAVNIKA V BELGIJI.

Bruselj, 9. jun. Zbornica je s 121 proti 11 glasovom sprejela zakonski načrt glede uvedbe 8 urnega delavnika in 48 urnega tedna.

## Konsolidacija srednje Evrope

V torek je pristopila Rumunska k mali antanti. Je to zgodovinsko dejstvo, ki ga bo beležila zgodovina kot enega najvažnejših korakov v konsolidaciji srednje Evrope in celega sveta sploh.

Za nas je podpis pogodbe, ki se je z njo Rumunska pridružila mali antanti, kar razveseljuje dokaz, da naši sosedje, verujemo v zdravo silo našega naroda in konsolidacijo naše države. Prvi je to jasno videl čehoslovvaški zunanji minister dr. Beneš, ki je pravi ustvaritelj te male antante, da si se mu ni takoj posrečilo pridobiti za svojo misel tudi Rumunske. Gotovo pa je, da je Rumunska že od vsega početka simpatizirala z malo antanto in da so jo od tega pristopa začasno zadrževali le njeni agresivni nameni glede Rusije, ki jih niti Jugoslovija ni Čehoslovvaška nista mogli podpirati.

Z pristopom Rumunije k mali antanti se je pomen te zveze silno povečal in poglobil. Ne samo, da razpolaga sedaj mala antanta, ki veže v prijateljstvu 46 milijonov duš, z nekaj milijoni pašk, — kar pomenja popolno gotovost proti našim stari sovražnikom Madžarom in Nemcem, temveč ona predstavlja danes tudi moč, ki se bo nanjo morala hočeš-nočeš ozirati tudi vsaka antanta. Enkrat za vselej bodo minuli časi, ko so v Parizu in drugod porabljali malo narode, da kot drobiž pri poravnavanju t. i. sebojnih obveznosti. Konec bo diktatov in slepe pokorščine.

Vsebinska dogovora med državami male antante je povsem defenzivni. To jasno dokazuje tudi oni del pogodbe, ki govori o ustvaritvi močne oborožene sile, kjer se izrecno povdarja, da bo ta oborožena sila naperjena proti vsakemu ogroženju držav, pripadajočih k mali antanti, da pa se namerava uporabljati v ofenzivne svrhe. Defenzivni pomen te zveze so tudi Pašić, Tako Jonescu in dr. Beneš ponovno poudarjali, tako da je o tem vsak dvom izključen, posebno če se oziramo na razpoloženje narodnih mas v vseh treh v poštev prihajajočih državah.

Se nekaj priha v poštev. Pred kratkim smo zabeležili vest, da je komisija za izpolnitev zveze narodov sprejela predlog čehoslovvaške in kitajske vlade, da naj zveza narodov vse dogovore, ki smerijo za utrditvi miru, ne samo prizna, temveč jih tudi podpira. Ker je mala antanta eminenten faktor za konsolidacijo Evrope, je jasno, da jo bo zveza narodov morala podpirati. To se pravi z drugimi besedami, da stoji danes naša mednarodna politika v skladu z nazori celega sveta in pod obrambo zveze narodov.

Ako bomo znali pravilno usmeriti tudi našo notranjo politiko, potem postane naša država faktor, ki bo treba z njim v razvoju človeštva računati in ki bo v tem razvoju kot most od Evrope k Orientu igral eno najvažnejših vlog v svetovni zgodovini.

## Skorajšnji pričetek pogajanj med Poljsko in Nemčijo.

**Nemci se morajo umakniti. Boji ponehavajo.**

Berlin, 9. junija. (Izv.) Kakor se poroča iz Varšave, so pričeli poljski listi pisati z zmernejšim tonu napram Nemčiji, vsled česar se pričakuje na skorajšnji pričetek pogajanj med Nemčijo in Poljsko. Vzrok zmernejšemu nastopanju Poljske je iskati v tem, da se pričakuje tudi skorajšnji pričetek gospodarskih dogovorov med Francijo in Nemčijo.

Varšava, 9. jun. Po zadnjih poročilih iz Gornje Šlezije so v severnem in južnem odseku nemški napadi ponehali. Uporniki so zavzeli železniško postajo in pošto v Tarnowicah. Grodzieski, ki so ga Nemci začasno zasedli, je pal zopet v

naše roke. V srednjem odseku so začele angleške in francoske čete zamenjavati nevtralne.

Berlin, 8. junija. Razen nekaterih krajin bojov je bil danes splošno mir na črtah, zasedenih po poljskih četah.

London, 9. jun. Kakor javlja »Daily Telegraph«, je nemški državni kancelar dr. Wirth na prizadevanje angleškega poslanika v Berlinu lorda Abernona pozval generala Hoelera, naj se umakne s svojimi četami.

Beograd, 9. jun. Presbiro poroča iz Pariza: Dopisnik »Journala« v Gornji Šleziji javlja, da je bil tabore zaveznikov četi pri Bytamu napaden z ognjem mitraljez, ki so bile skrite v bližini.

### NAMESTNIK FINANČNEGA MINISTRA PREVEZEL POSLE.

Beograd, 9. junija. Namestnik finančnega ministra g. dr. Krizman je prevzel svoje začasno mesto.

### AMERIKA NE PRISTOPI K ZVEZI NARODOV.

Pariz, 9. junija. (Izv.) V ameriških diplomatskih krogih se zatrjuje, da bo sklenitev mirovne pogodbe med Ameriko in Nemčijo zadala zvezi narodov smrtni sunek, ker Amerika v nobenem slučaju ne bo pristopila zvezi narodov.

### RAZBURJENJE V BEOGRADU RADI KOMUNISTIČNE DELEGACIJE V MOSKVO.

Beograd, 9. junija. (Izv.) Tukaj vlada razburjenje, da sta komunistična poslanca Marković in Pavlovič z 10 svojimi itovariši odpotovala v Moskvo. Javnost ostro kritizira postopanje policijske oblasti, ker jim je dala potne liste.

### KOMUNISTIČNO NASILJE V WÜRTEMBERGU.

Praga, 9. junija. (Izv.) Bivši češki minister, socialdemokrat Johannis je te dni sklical velik shod v Würtembergu. Med njegovim govorom so ga napadli komunisti, ki ga podrdli na tla ter ga močno pretepli. Posredovali je morala policija, ki je shod razpustila.

### KONFERENCA V PORTOROSE.

Dunaj, 9. jun. Kakor doznava »Politische Korrespondenz«, je bila povabljena avstrijska zvezna vlada k konferenci v Portorože. Začetek posvetovanj, ki je bil določen, kakor znano, na 15. t. m., je bil odložen na 2. julij.

### ANGLEŠKO-FRANCOSKA NOTA NEMČIJI GLEDE ŠLEZIJE.

Varšava, 9. jun. Angleški in francoski poslanik v Berlinu sta zunanjemu ministru Nemčije izročila noto, v kateri je označeno stališče njihovih vlad v vprašanju Gornje Šlezije.

### BORZNA IN TRŽNA POROČILA.

Zagreb: Banka za trgovino 240—260, Slovenska eskomptna banka 680, Jadranska banka 1950, Jugoslovanska banka 405—420, Prastrediona 4925—4950, Riječka pučka banka 395—400.

Beograd: V sled praznika borza zaprta.

Dunaj: Valute. Dolarji 638—642, marke 956—962, funti 2405—2425, franc. franki 5065.50—5075, lire 3090—3110, dinari 1787 do 1807, poljske marke 51.50—53.50, švic. franki 10875—10925, češke krome 893—898, ogrske krome v zasebnem prometu 2.60 do 2.63.

Curih: Devize: Berlin 877 in pol, Newyork 591, London 2221, Pariz 4660, Milano 2830, Praga 8.25, Budimpešta 2.45, Zagreb 4.20, Bukarešta 2.25, Varšava 0.55, Dunaj 1.30.

Praga: Devize: Berlin 211—211.75, Italija 687—693, London 532—538, Newyork 405—412, Newyork ček 139—140, Pariz 1125—1132, Praga 197—200, Svica 2415—2425, Dunaj 22.25—22.32 in pol, Budimpešta 58—58.50, Solija 160—151, Varcarski rublji 30—34, napoleondor 462—465, nemške marke 216—218, rom. lei 227—228, ital. lire 685—690, čsl. krome 195—0, souverein 530—550.



## Za razvoj in napredek Ljubljane.

Govor novozvoljenega ljubljanskega župana tov. Ant. Peska ob priliki od ljubljanskega občinstva priloženih mu ovacij.

Someščani! Ljubljanki. Ljubljanci!

Zahvaljujem se Vam za Vaše prisrčne in iskrene ovacije k izvolitvi za župana.

Svoje skromne moči hočem posvetiti napredku Ljubljane in blagostanju njenih prebivalcev. (Odobravanje!)

Ljubljana mora priti zopet k rednemu gospodarstvu. Draginja se mora zaježiti in omiliti. Upam, da mi bo s podporo svojih somišljenikov v občinskem svetu kakor tudi v delavnem sporazumu z ostalimi občinskimi svetovalci, ki jim je blagobit občine resnično pri srcu, mogoče neznošno draginjo omiliti.

Ljubljana mora postati središče slovenske trgovine, obrti in industrije, ker potem bo rastlo splošno blagostanje vsega prebivalstva. Zavladata na mora socialna pravičnost. Napredek je mogoče le tedaj, ako je razmerje med delojemalcem in delodajalcem socialno pravično. Le če se ne godi delojemalcu krivica, bo zadovoljen in bo imelo delo zaželjen uspeh. — Delojemalcem pa mora biti socialno pravičen do delodajalca t. i. opravičati mora svoje delo vestno in pošteno.

Za pošteno delo pošteno plačilo, in za pošteno plačilo pošteno delo! (Burno odobravanje.)

V socialistične vrste ne spada samo duševni in ročni delavec temveč tudi podjetnik, ki ima srce za uslužbenca ter je socialno pravičen. — Socializem je na pohodu in tudi Ljubljana ima danes socialistično večino in stri je terorizem bankokratov. Ta uspeh socialistične misli je velikega političnega pomena, kajti ni daleč čas, ko zgubi bankokratstvo tudi v Beogradu politično moč ter zmaga nad nasiljem posameznikov. — morencev socialistična ideja.

Someščani! Kot župan ljubljanski hočem skrbeti za blagor vseh prebivalcev Ljubljane: vseh stanov in pripadnikov vseh političnih strank. Z delom za obči blagor hočemo narodni socialisti uveljavljati svoj program nikakor pa nečemo utrjevati svoje moči s terorjem, s korupcijo ali celo z gnusno osebnostno gonjo proti političnim nasprotnikom. Delo, resno pozitivno delo je naš program in dobrodošel vsakdo — pa naj si bo že tega ali onega političnega prepričanja — ki hoče nesebično sodelovati za blagor delavnega ljudstva, za dobrobit naroda. (Viharno odobravanje!)

Kjer je blagostanje, tam se razcveta tudi znanost in umetnost. In kakor mora postati Ljubljana središče slovenske trgovine in industrije, tako mora postati tudi resnično kulturno središče cele Slovenije, prava matica vsega slovenskega naroda. Skrbeti moramo za razvoj in izpopolnitev šolstva, predvsem strokovnega, ki bo usposobilo našega delavca, da bo uspešno lahko konkuriral s tujimi kvalificiranim delavstvom in tako onemogočil invazijo tujih delavnih moči. (Odobravanje.)

Someščani! Nikoli ne bom pozabil pri svojem delu da je Ljubljana središče vse Slovenije in to ne samo određene, temveč tudi še neodrešene Slovenije. Bela Ljubljana mora biti mati vsem Slovencem in Slovenkam, mati, h kateri zrejo z zaupanjem in ponosom, ki jim daje uteho in moralno oporo. Če kdaj, je v sedanjih dobi to nujno potrebno.

Bratje in sestre na Primorskem in Koroskem bodite prepričani, da vroče bjejo naša srca za Vas, da se na Ljubljano lahko vedno zanesete. S skrbnim in ljubečim očesom bomo gledali na Vaše trpljenje in Vam v vaših bolih nudili ne samo moralno, temveč tudi dejansko pomoč, da zasije tudi Vam dan zlate svobode. (Viharno odobravanje.)

Velike in težke so naloge Ljubljane. Veliko bo treba dela, vstranega in resnega dela! Poprimimo se ga, zastavimo svoje moči, da jih bo izvršila, da postane Ljubljana res bela Ljubljana, da bodo njeni prebivalci srečni in zadovoljni, vsi Slovenci in Slovenke na pohosni na svoje središče: belo Ljubljano.

S srečno Slovenijo bo srečna tudi Jugoslavija. Delajmo, da se razmere konsolidirajo, da bo Jugoslavija trdna in močna država pod žezlom slavne naše domače dinastije Karagiorgievičev.

Živel naš kralj Peter! Živel princ Aleksander! Živela bela Ljubljana!

## Poglavje o moralnih temeljih.

Vsa naša javnost se oficijelno zanima takorekoč le za eno stran povojnega življenja, to je politike. Razpravlja se več ali manj le o političnih naziranjih in spremembah v ljudstvu. V zvezi s tem se obravnava le še socialna stran, toda le kot stranska vrsta političnega udejstvovanja.

Zanemarija se razmotrivanje etične osnove ljudskega življenja. Morda očitek zanemarjanja niti ni na mestu, ker takorekoč nimamo takega tradicionalnega torišča, kjer bi se človek hote ali ne hote mogel pečati z zadevnimi problemi. Le tako mimgrede nanese govorica o preobratu v moralnem, etičnem naziranju posameznika in množice, penzilonisti v svojih vsakdnevnikih sejah pod kostanji tarnajo dan na dan o splošnem poslabšanju moralnega življenja, čitatelji dnevnikov zmažejo z glavami, ko hero o porotnih obravnavah. A navsezadnje vsakdo fatalistično zavrne misli na drugo stran, saj — stvari v bližino priti itak ne moreš.

In vendar pokaže en sam slučaj, razgaljen pred porotnim sodiščem, več o moralni krizi naše dobe, ko debele učene razprave. Tu se nam pokažejo vse one točke, v katerih pride grobo materialistično resnično življenje v konflikte z etičnimi osnovami dosejane dobe.

Tu je podjetnik, ki dela nedvomno mnogo manj, ko njegovi uslužbeni. In vendar posluje njegovo podjetje z do 100 odstotnim dobičkom in on zasluži dnevno na tisoče samo čistega dobička. Pri tem plačuje svoje uslužbence tako slabo, da tem pri najboljši volji ne ostane niti za »vsakdanji kruh«.

Vzemimo sedaj slučaj popolnoma poštenega uslužbenca in uslužbenke. Med vojno in po vojni je videl, da je okrog njega obozatel, dobro in lehkotno živel samo oni, ki »si je znal pomagati«. Pomagati pa si je znal le oni, ki se je lotil prekupčevanja veriženja, začeti z zadnjim slugo ali pa z nedoraslim solarčkom, ki je okrog kolodvora prodajal vtihovalni tobak. Vsakdo, ki je imel vsaj normalno razvit razum, je moral uvideti, da samo s poštenim delom po starem tradicionalnem načinu ne more konkurirati s podraževanjem življenja. Ako se je hotel usposobiti za brezobzirno konkurenco, v katero je bil vržen proti volji, je moral ali stopiti med verižnike ali pa — začeti z osebnostno revolucijo. Kajti ako si je od dobička, ki ga ima podjetnik-kapitalist, prilastil brez pravnega dovoljenja eno tisočinko ali morda eno stotinko, kaj je to drugega nego osebna revolucija? Saj socialna revolucija en masse izvrši popolnoma isto na veliko, kar si je drznil posameznik na svojo roko. S stališča lastniške tradicije je izvršil tak posameznik isto tatvino ko zmagovita socialna revolucija z masnim razlaščenjem kapitalizma.

In vendar je seveda problem mnogo bolj kompliciran. Vzemimo, da sodniki uvažujejo težke socialne okolnosti, da upoštevajo kriče krivice nasprotje med kapitalizmom in podnormalno plačanim uslužbencem, ter — oprostite obtoženca. Treba je priznati, da je s tem dobil porogljivo zaušnico oni, ki je kljub vsem okolnostim ostal »čistih rok«, z manj založenim želodcem in manj elegantnimi oblekami. Drugič bo pač raje sledil dobremu slabemu vzgledu...

Kako bomo razvozlali vse te mreže, v katere nas je zapletel hudi čas?

Tujski promet na Tirolskem. Deželna vlada objavila od 1. julija veljavno odredbo o ureditvi prebivanja in prehrane tujcev na Tirolskem za leto. Prihod na Tirolsko in prebivanje na Tirolskem je z gotovimi predpisi neomejeno dovoljen. Določba cen za prehrano in oskrbo v tujemski valuti je prepovedana.

Konferenca nasledstvenih držav v Portorose. Češkoslovaški tiskovni urad poroča, da se bo konferenca nasledstvenih držav vršila v Portorose dne 16. junija. Bavila se bo s prometnimi in gospodarskimi vprašanji.

Stroge odredbe proti gibanju državnih nameščencev v Italiji. Vlada je proti gibanju med državnimi nameščenci odredila stroge odredbe. Postopala je proti 80 državnim nameščencem.

Stavka rudarjev v Belgiji. V promogovinskih pri Quaregnonu in Quessu je 11.000 rudarjev vsled znižanja mezd ustavilo delo.

VSI NA DELO ZA JUGOSLOVENSKO MATICO!

## To in ono iz CSR.

Praga, 7. junija.

Štirinajst dni trajajoči štrajk kovinarjev je končan s popolno zmago delavstva, ki je svoje pravice obvarovalo tako glede organizacije, kot glede delavnega časa, mezd in prispevkov. Zmagala je delavska solidarnost v štrajku, ki ni imel politične osi, temveč je šlo v njem samo za stanovske interese. Sporazum se je dosegel po prizadevanju vlade, oziroma ministrstva za socialno skrb. Poravnavanje je vodil sam minister dr. Gruber.

Praga je bila minule dni torišče več dni trajajočih velikih športnih tekem, takozvanih Masarykovih iger, ki so se jih udeležili zastopniki in športniki vseh kulturnih narodov. Za sloves češkoslovaške republike so bile te igre eminentne važnosti, ker vsi zastopniki odhajajo z najboljšim vtisom iz Prage.

Prihodnje tedne se bodo vršile tu slavnosti, ki nimajo para nikjer na svetu, in sicer slavnosti takozvane delavske olimpijade, obstoječe iz delavskih telovadnih društev. Obenem bo še z neko drugo prireditvijo pokazalo češkoslovaško delavstvo svojo visoko kulturno stopnjo in moč, namreč z razstavo del strokovnih samopomočnih organizacij. Češkoslovaško delavstvo hoče pridobiti mesto poleg angleških in nemških delavskih organizacij, kot njihov enakovreden drug. Češkoslovaške delavske strokovne organizacije rastejo od dneva do dneva in postajajo tako vedno močnejši faktor v gospodarskem življenju. Pravkar se je vršil občni zbor delegatov narodno-socialistične češkoslovaške delniške obce, na katerem je bilo podano sporočilo, da so štele strokovne organizacije koncem 1919. leta 265.679 članov, koncem 1920. leta 348.349 članov.

V političnem življenju ni v zadnjih dneh ničesar novega razum, da se tudi češki Nemci pripravljajo na plebiscit. Vendar pa ne manjka tudi treznih glasov, ki pozivajo Nemce, da naj bi pametni med njimi ustanovili realistično stranko, ki bi vodila politiko podobno oni, ki sta jo vodila svoboda v avstrijskem parlamentu Masaryk in Kramář. Ti glasovi (v »Montagszeitung«) poudarjajo, da bi stranka pridobila veliko pristavev, ki hočejo postati dobri državljani češkoslovaške republike.

Medtem se delajo priprave za upravno sodišče v katerega bo poslan tudi zastopnik nemške parlamentarne skupine. Morda bo to kaj nemirnevalneje uplvalo na nespravljive duhove.

## Politične vesti.

Bav — bav. »Slovenski Narod« in »Jutro« opravičujeta poraz JDS pri županski volitvi v Ljubljani s tem, da dolžita NSS zveze s klerikalci. Razumemo! z nečim se pač mora potolažiti liberalno meščanstvo, da dr. Triller ni bil izvoljen županom. Zato je bombastično kričanje o črnem značu, o užaljenih osebah in o avtonomističnem strašilu razumljivo, če tudi ne opravičljivo. »Slov. Narodu« in »Jutru« svetujemo, da prenehata s pravljicami in konstatirata brez sramu in bojazni: NSS župan je bil izvoljen brez vsakega kompromisa. Opozicijske stranke v občinskem svetu so šle kot en mož proti JDS spontano, da se kapitalistično samoderžstvo v mestni občini ljubljanski enkrat za vselej onemogoči.

Ljubljana in Praga. Podobna situacija, kot v ljubljanskem občinskem svetu, obstoji tudi v občinskem svetu velike Prage, kjer tudi nima nobena stranka absolutne večine. Tudi tam je dobila bratska češka narodno-socialistična župana (dr. Baxa), ker so vse ostale stranke nastopile skupno proti demokratizmu. Kot vidimo rode podobni vzroki tudi podobne posledice.

Zdravje kralja Petra se boljša. Ni. Vel. kralj Peter je od včeraj popoldne boljši. Zdravilo ga dr. Nikolajević, dr. Germalović in dr. Meačenin. Poročilo o kraljevem zdravju se vsak dan brzojavno odpošlje regentu Aleksandru in princem Jeleni. General Ževčević, ki je prvi kraljev adjutant, vsak dan obvesti o kraljevem zdravju ministrskega predsednika Pašića.

Določitev naših severnih mej. Parlamentarni krogi trdijo, da je potovanje naših delegatov v Pariz v zvezi z določitvijo naše meje na severu.

Nesoglasja med kršč. socialisti v Avstriji. Včeraj je bila prva seja deželnega kongresa krščanskih socialistov, ki se je sklicala v svrhu, da se poravnajo nesoglasja, ki so nastala med osrednjo in pokrajinskimi organizacijami krščan, socialistične stranke.

## Gospodarstvo.

### STANOVANJA ZA SAMCE.

Posnemamo po »Agramer Tagblatt-u« ter podajamo našim čitateljem v izvlečku tele vrstice o vprašanju stanovanj za samce, ki je v Ljubljani isto tako veletakuelno, kakor v Zagrebu. Omenjeni list izvaja:

Samci, ki stanujejo v mebliranih sobah, so danes zelo na slabem. Imajo stanovanja za silo, ali pa zelo draga stanovanja, za katera morajo plačevati v Zagrebu 500—3000 K na mesec. Mnogi, ki ne morejo priti do stanovanja sploh, ali ki ne zmorejo tako visokih stanarin, morajo stanovati v okolici Zagreba, prihajati vsako jutro v mesto ter se vračati vsak večer, imeti dvojno gospodarstvo ter živeti po gostilnah in penzionarih, ki niso ravno ceni. Mnogi samci in tudi takovski, ki se morajo zadovoljiti z eno samo sobo, ne morejo izhajati s svojimi plačili živijo pri vsem tem slabo ter se pogrezajo v dolgeve. To stanje je dalo povod svetniku A. pl. Aleksandru za predlog, naj se zgradi za samce stanovanja v paviljonih, v katerih naj bi bila centralna kuhinja in centralno kopališče in to po vzorcu diških stanovanj, katerih gradnja ima pričeti prihodnje dni. V teh enonadstropnih paviljonih naj bi bila stanovanja z eno sobo z dvema posteljami. Za tisoč oseb, torej za 500 sob, bi bil potreben kapital 18 milijonov kron ter ne bi mesečna najemina presegala 300 do 400 kron za dve osebi, torej 150 do 200 kron za osebo. Rentabilnost projekta je brezdvomna, amortizacija ne bi bila pretežavna. Gospodarske organizacije bi lahko dale na razpolago potrebno glavnico, druge organizacije bi lahko pomagale z amortizacijskim posojilom. Ako je mestna občina odločila za gradnjo klavnice 100 milijonov kron, ne bi smelo biti težav za projekt, o katerega rentabilnosti ni dvoma. Ta projekt je posebno važen v pogledu vprašanja delavskih in uradniških kuhinj. Te dni se je vršila v Zagrebu konferenca društva za tujski promet, katera se je bavila s tem vprašanjem in ki je zavzela glede istega zelo simpatično stališče. Sklenjeno je bilo da se v kratkem skliče anketa vseh organizacij, ki so zainteresirane na tem vprašanju in ki bi iskala način, kako bi se dal ta projekt najlažje udeleževati: prej pa bodo inicijatorji te ideje stopili v stike z denarnimi zavodi za eventualno financiranje potem istih, pri čemer bi seveda morala sodelovati tudi občina, ki bi med drugim lahko odstopila v to svrhu stavbišča po nizkih cenah. List zaključuje s temi besedami: Anketa, ki se bo vršila prihodnje dni, bo skoro gotovo dosegla pozitivne rezultate. Živimo v času, ko prevladujeta povsod inicijativa in podjetnost. Po diških stanovanjih samska stanovanja — to bi bila najboljša metoda, da se odpomore stanovanjski mizeriji v Zagrebu ter da se obvaruje uhoze samce pred zadolženjem.

To kar velja za Zagreb, velja v isti meri za Ljubljano. V kratkem času se bo konstituiral ter začne delovati novo izvoljeni občinski svet, od katerega je pričakovati, da mu bo na srcu socialno skrbstvo. Z opravičeno nado pričakujemo od istega, da se brez odloga in z vso vnemo loti gornjega vprašanja ter da se okoristi rezultatov ankete, ki se bo vršila v Zagrebu te dni. Prepričani smo, da se bodo velenotezni inicijativi radi pridružili naši denarni zavodi, s katerih združenje pomočilo se bo tudi za njih uslužbenca z manjšimi stroški mnogo več doseglo, nego z gradnjo posameznih stavb, ki so mnogo dražje, čemur bo posli čica, da bodo morali uslužbenca plačevati nedosegljive stanarine, ki pa bodo v zadnji vrsti morale zopet pasti na denarne zavode v obliki primerno zvišanih plač.

★

Iz ljubljanskih trgovskih krogov se nam poroča: Poštne tarife in poštne znamke so se zadnja leta vse prevečkrat izpremenile. Večkrat je bilo občinstvo opozorjeno na nove tarife šele potem, ko je bilo že novo frankiranje v veljavi. Tudi na sedaj veljavno frankiranje in sedaj veljavne znamke je bilo občinstvo prepozno opozorjeno. Marsikateri trgovec ima še precej prejšnje ljubljanske izdaje. Star poštni običaj je bil, da so se prejšnje razveljavljene poštne znamke gotovo dobo zamenjale za nove veljavne poštne vrednotnice. Radi bi vedeli, kdaj bomo lahko zamenjali prejšnje znamke za sedaj ve-

ljavne, zakaj imamo jih še precej in bi imeli občutno škodo, če jih ne bomo mogli zamenjati za nove.

+ Naša vojna odškodnina. V beogradskih finančnih krogih krožijo vesti, da ne bo prinesla pot naših delegatov nikakih koristi, ker je antanta sklenila, da zmanjša naš delež na vojni odškodnini najmanj za polovico v svojo korist. Takega sklepa pa upamo, da ne bodo naši delegati podpisali.

+ Monopolska pristojbina na petrolej. Na predlog direktije carin je uprava državnih monopolov sklenila, da se za petrolej, ki se uvaža iz inozemstva v kamrah, brez oziroma na to, ali se uvaža iz držav, s katerimi je sklenjen dogovor, ali ne, računa na monopolska pristojbina za netto-težo petroleja.

+ Vrnitev železniškega materiala iz Srbije. Sročil je na poziv naših zastopnikov pri reparacijski komisiji odpotovanja posebnega delegacija prometnega ministrstva v Wiesbaden, kjer bo prevzela železniški material, katerega so Nemci odpeljali iz Srbije za vojne.

+ Ukinitve dveh trgovinskih agencij. Po vestih trgovske in obrtne zbornice v Zagrebu je ukinilo ministristvo trgovine in industrije našo pooblašeno trgovsko agencijo na Reki in Washingtonu.

+ Otvoritev železniške proge Toblach-Ampeza-Cadore. Kakor poroča »Südtiroler Landeszeitung«, je od 1. junija dalje otvorena železniška proga Toblach-Ampeza-Cadore v dolžini 66 km preko Vzhodnih Dolomitov. Železnica, ki jo je jelo graditi meseca novembra 1917 avstrijski armadni poveljstvo, je bila dograjena meseca maja 1919 po italijanskem armadnem vodstvu.

+ Cene francoskemu promogu se zvišajo. Vsled velikega izvoza francoskega promoga v Anglijo je pričakovati, da se cene promoga zvišajo. Vlada misli izvoz promoga ukinuti, da prepreči eventualno zvišanje cen osobito, da se izogne belgijski konkurenci, ki že sedaj ponuja premog po nižjih cenah.

+ Angleški kredit. Vesti, da so angleški izvozniki trgovci našim trgovcem odpovedali kredit, nimajo prave podlage. Res je prišlo do nekih nesoglasij, ker so se neke firme branile prevzeti nekaj blaga, vendar ni prišlo do odpovedi kredita. V Zagrebu se nahajajo ravno te dni zastopniki angleških firm, ki ponujajo našim trgovcem blago na kredit. Cena in pa slaba valuta pa ne bo privedla do uspešnih kupelj.

+ Luke ob Črnem morju odprte za internacionalni promet. Italijansko ministristvo trgovine je sporočilo parobrodskim društvom, da je sovjetska vlada odobrila luke ob Črnem morju za svobodno internacionalni promet. Te luke so: Odesa, Feodosija, Novorosijsk, Geničesk, Mariupol in Rose. Od vseh teh luk se nahaja edino Novorosijsk v dobrem stanu.

+ Promet na ameriških železnicah. Obča povojna kriza je delovala tudi na železniški promet v Zedinjenih državah. Število nezaposlenih tovornih vagonov je znašalo dne 7 aprila t. l. 507.400. Zadnji čas se promet zopet boljša, ker se uvaža v Anglijo večjo množino promoga.

+ Angleško-nemški dogovor glede obnove Rusije. Berlinski listi potrjujejo vest, da se je sklenil nemško-angleški dogovor glede obnove Rusije. Predmet tega med angleškimi in nemškimi industrijalci sklenjenega dogovora, ki ima popolnoma privatnega gospodarskega značaja, so predvsem gospodarske koncesije, ki bi jih sovjetska Rusija morala nuditi kot odškodnino. Letinu se bo stavilo pogoj, naj preosnovi sovjetsko vlado na podlagi koalicije vseh strank, izmisljenih monarhističnih strank.

+ Podraženje prevoznih tarifov na ruskih železnicah. Po naredbi ljudskega komisarijata se tarifa za daljše vožnje na železnicah poviša za 20 krat, na lokalnih progah pa za 10 krat toliko kakor poprej. Menjaja, da se bodo dohodki železnice s tem zvišali za 68 milijard rubljev.

+ Gospodarska konferenca v Lisabonu. V Lisabonu se je vršila pretekli mesec mednarodna parlamentarna gospodarska konferenca, na kateri se je razpravljalo o kurzihi valut, o transportnem vprašanju in o trgovinskih pogodbah.

+ Ribarska razstava v Osljeku. Ob priliki sokolskega zleta v Osljek bo otvorena tudi gospodarska razstava, na kateri obeta biti najbolj zanimiva ribarska razstava. Načelnik te razstave g. Šandor Sorger je znan kot imejitelj velikih umetniških rudnikov ter kot izborni strokovnjak in ravno tako dober organizator. Na razstavi bodo posetniki spoznali tudi način umetnega gojenja rib.

Pošljite naročnino!



# Dnevne vesti.

— **Reorganizacija politične službe v naši državi.** Notranje ministrstvo deluje za reorganizacijo političnih služb v naši državi. Politične službe bodo individualno in tehnično urejene, kakor so urejene politične službe drugih držav.

— **Enotni trgovinski zakon za našo državo.** V ministrstvu za trgovino in industrijo se je sestavila posebna strokovna komisija, ki bo izdelovala načrt novega zakona, ki bo veljal za vso državo. Novi trgovinski zakon bo v glavnem izdelan na istih temeljih kakor stari srbski zakon.

— **Železniški promet Maribor-Spilje-Radgona.** Na konferenci naših in avstrijskih delegatov v Celovcu se je dosegel sporazum, da se od 15. t. m. otvori železniški promet na poteh Maribor-Spilje-Radgona, Spilje-Maribor-Celovec in Dravograd-Abund-Zeltweg.

— **Grof Begović v Sarajevu in Zagrebu.** V Sarajevu je došel grof Begović, dopisnik lista „Journal des Debats“ za Balkan. Na potu iz Sarajeva se bo francoski publicist nekaj časa mudil v Zagrebu, kjer bo na ljudski univerzi predaval o najnovejših predzgodovinskih odkritjih na Francoskem.

— **Spremembe v bosanski zemaljski vladi.** „Narodno Jedinstvo“, uradni organ, je prineslo 7. t. m. ukaz, s katerim se dosedanjim povernikom za prosveto, Stefan Grgić, rešijo svojih dolžnosti, namesto njega pa se imenuje za poverjenika za prosveto srednješkolski nadzornik Vlasta Krčmanović.

— **Odlikovanje Take Jonescu.** Rumunski zunanji ministar Take Jonescu je bil odlikovan z redom zvezde Karagiorgevičev I. razreda, njegov pomočnik Perusi pa z redom Belega Orla I. razreda.

— **Županske volitve na deželi.** Za župane so izvoljeni: V Vel. Loki A. Giliha, v Trebnjem Jos. Glavan, v Mirni peči L. Novljan, v Imenem pri Podčetrtru Fr. Bračko, v Vercu Ant. Bova vsi pristaši SKS. V St. Rupertu je župan Tomaž Priatelj, v Beli cerkvi Jos. Zajc, v Dobruhi Jos. Kužnik, v Dvoru Jos. Primc, v Zagradcu Ig. Košak v Strugah A. Pogorelec, v Načlem Jan. Marinšek, v Križah pri Trzinu Fr. Poljanec vsi pristaši SLS.

— **Prošnje za skrajšanje vojaške službe** vlagati je na pristojno pukovsko okrožno komando ali pri občini, ki izroči prošnjo pristojnemu mestu.

— **Razpisane učiteljske službe.** Na I. mestni deželi meščanski šoli je razpisano eno mesto strokovnega učitelja za I. in II. skupino, na II. mestni deželi mešč. šoli eno mesto strok. učitelja za II. in III. skup., na I. mestni deželi meščanski šoli eno mesto strok. učitelja za I. in II. skupino, na II. mestni deželi mešč. šoli pa eno mesto strok. učitelja za II. in III. skupino. Nadalje so razpisane službe: v Mostah za 5 učiteljev in 3 učiteljice, na Vici za 3 učitelje, v Zor. Siki za 1 učitelja, v St. Vidu za 1 učitelja, na Vrhniki za 2 učitelja in 1 učiteljico.

— **Izseljeniškim agenturam** so začele varnostne oblasti posvečati posebno pozornost, ker se neprestano pojavljajo novi agenti brez koncesije, ki sleparijo neuko ljudstvo.

— **Služba uradnega zdravnika za okraj.** Stavbarstvo Logatec je razpisala do 29. jun. — **Tobačna zaloga v Mozirju** (davčni okraj gornjogradski), spojena z založno trafiko, se vnovič razpisuje v oddajo po javnem natečaju. Invalidi iz za zadnje vojske, potem vdove in sirote v tej vojski padlih in umrlih vojakov (častništva in moštva) imajo ob gotovih pogojih brezpogojno prednost pred vsemi drugimi prostci. Vsi drugi podatki so razvidni iz natečajnega razglasa, ki ostane do dne 1. julija 1921 nabit na uradni deski pri finančnem ravnanstvu v Mariboru in pri občinskem uradu v Mozirju.

— **Otvoritev hrzlojavne postaje in telefonske centrale pri sezizskem poštnem uradu Sv. Janez ob Boh. Jezeru.** Pri sezizskem poštnem uradu Sv. Janez ob Boh. Jezeru se je otvorila dne 1. t. m. hrzlojavna postaja in telefonska centrala z javno govornico in krajevni in medkrajevni promet.

— **Vrtno veselico s petjem** priredi pevsko društvo „Zarja“ v Tacnu v nedeljo dne 12. t. m. ob 3. uri popoldne v gostilniških prostorih g. Ivane Gregorč.

— **Podružnica Jugoslovanske Matice v Ljubliji** priredi v nedeljo dne 12. t. m. ob 16. uri javno tombolo. Ker so železniške zveze jako ugodne kliče podružnični odbor vsem rodoljubom in prijateljem lepe narave: „Na svidenje v nedeljo!“

## Ljubljana.

— **Darilo prejšnjega občinskega sveta.** Pred odstopom je še sklenil ljubljanski občinski svet, da se mora plačati za seno, ki se vozi v mestnem logu in na Barju, po 1 K za 100 kg. Harač zadene tudi prebivalce, ki stanujejo izven Ljubljane in seno le peljejo skozi mesto.

— **Narodne noše na Moravskem in Slovaškem,** je vsebina predavanja, katero se vrši danes, dne 10. t. m. ob 20. uri v Mestnem domu. Predava dr. Ivan Lah. To predavanje je že III. del cikla predavanj, katera prireja Českoslovaški konzulat v Ljubljani. Predavanje, spremljano z večjim številom barvnatih slik priporočamo, našemu občinstvu.

— **Promocija.** Jutri bo promoviral na našem vseučilišču za doktorja prava notorski kandidat Emerik Ločnik.

— **Izgubljen.** Marita Turk je izgubila torignon iz double. — **Tehnik Ervin Kovačič** je izgubil črno usnjato listino z 2 legitimacijami in blokom abonentnih kart. Opečni pevec J. Zorman je izgubil srebrni privesek k verižici v obliki grba. — **Antonija Kovačič** je izgubila lila svilen trak z zlato broško z 2 briljantoma. — **Ključavničar Stanislav Bučič** je izgubil učno spričevalo, ki so ga izdale Strojne tovarne in livarne v Ljubljani.

— **Najden samokres.** Na stranišču neke hiše v Križevniški ulici je našla služkinja vojaški samokres.

— **Člani pevskega zbora ZJZ** se vabijo, da se danes 10. junija radi izleta v Zagreb gotovo polnoštevilno udeležijo pevske vaje. Odbor.

## Maribor.

Volitve župana v Mariboru. Izid volitev župana v Ljubljani je izval v Mariboru živahne komentarje. V zvezi s tem so se pretresale možnosti županskih volitev v Mariboru, ki se vrši v soboto, dne 11. t. m. Kakor se čuje, ima mnogo izgleda na županski stolec kandidat SLS dr. Leskovar, za podžupansko mesto pa socialni demokrat Slanovec. Seveda pa so to le kombinacije.

Odmevi volitev v ustavotvorno skupščino. Gerent občine Zerkovce Alojzij Rebernik kot pristaš SLS je pri sestavi volilnega imenika izpustil več naprednih volilnih upravičencev. Učitelj Makso Zemljč je zahteval od Rebernika, da mu v predpisanih rokih izstavi potrdilo, da že 6 mesecev biva v občini, a Rebernik se je branil tako potrdilo izstaviti, kljub temu, da Zemljč že 25 let biva v občini. Šele v zadnjem trenutku reklamacijskega roka, to je 8. oktobra 1920 mu je Zemljč to potrdilo izročil in se je Zemljču posrečilo se vrekamirati v imenik. Rebernik pa je povzročil, da je z njegovim zavlačevanjem izgubilo 6 naprednih volilcev volilno pravico.

Osnudnje društvo pošl. in hrzlojav. uslužbencev za Slovenijo podružnica Maribor priredi vrtno veselico dne 10. julija, na vrtu Gamberinove restavracije. Ker je društvo nepolitično, ter ima namen, da podpira stanovske tovariše in njih družine v potrebi, upa odbor da se bo slavno občinstvo vdeležilo polnoštevilno te prireditve. Spored objavimo pravočasno.

Industrija za invalide. Izdelovalnica kreme za čevlje pod znamko „Ligrit“ se je obvezala znaten del dobčka pokloniti invalidom in je tudi že en znesek vpsolala. Ker je ta krema domači proizvod, prvovrstne kakovosti in mnogo cenejši kakor tuji produkti, se naprošajo vsi trgovci, da vpeljejo to čistilo in ga priporočajo svojim odjemalcem. Naroča se pri izdelovalnici Maribor, Miklošičeva ulica št. 2, Udruženje vol. invalidov. Maribor.

## Celje.

Jugoslovanska Matica v Celju vprizori prihodnjo nedeljo 12. junija 1921. veliko veselico, na kateri boste sodelovali dve godbi, več pevskih zborov, par tamburaških zborov, slišali bomo govore, deklaracije itd. Imeli bomo primorski ples, srečolov, šaljive prizore, zvečer bengalični ogenj itd. Ob 11. uri popoldne bo koncert v parku, ob 3. pop. pa prične zabava na „Giaziji“. Vstopnina bo samo 1 dinar za osebo. Kdor je Jugoslovjan, naj pride, da tudi on položi dar na oltar za rešitev naših bednih bratov preko mej, katere nam je postavilo kruto nasilje, ki se lažljivo šopiri pod zlorabljenim imenom „kultura“!

V zapore celjskega okr. sodišča so pripeljali iz Trsta Al. Mejavšega iz Celja, ki je bil zapleten v tatvine pohištva in usnja na celjskem kolodvoru v slučaju Mörtl in Stössel po prevratu. Kakor znano, se je v tej zadevi vršila že lani pred celjsko poroto obravnava proti obtožencema Pečovniku in Košču in tovarišem, Mejavšek je takrat srečno odnesel pete v inozemstvo. Sedaj pa ga je v Trstu zagrabila roka pravice in dobi tudi on zasluženo plačilo.

Izpred celjske porote. V ponedeljek se je kot prvi zagovarjal pred porotniki Viktor Žilnik od St. Jurja ob Taboru. Obtožen je, da je iz obč. pisarne v St. Jurju ukradel tri živinske potne liste ter posestniki Franciški Dolinšek v St. Jurju 7 let staro kobilo, vredno več tisoč kron. Porotniki so vprašanje krivdoreka potrdili, na kar je bil Žilnik obsojen na pet let težke ječe. — Kot drugi se je zagovarjal goljufije obtožen Franc Dolinšek. Obtožnica mu predbaciva, da je prikril večjo svoto najdenega denarja pri Slovenjgradcu, katero je zgubil ne ki trgovec. Porotniki pa so krivdo zanikali, nakar je bil Dolinšek oproščen.

Mestno gledališče v Celju. Danes v četrtek, 9. m. ob 20. uri se predstavlja v našem gledališču „Kontrolor spalnih vozov“, burka v treh dejanjih. Burka je od angleškega pisatelja Bissona in bo nudila mnogo smeha in zabave. Režira g. Kreft.

Cvečični dan v Celju v prid „Dečjega dne“ je dal 5334 K, zbirka na pole pa je vrgla 7302 K. Pa tudi od večerne prireditve v Narodnem domu bo ostala lepa svota. Dečji dan v Celju ni bil prirejen s pompom, pa tembolj uspešno in prikupljivo.

Privatni izpiti na obeh mestnih osnovnih šolah v Celju za otroke slovenske in nemške narodnosti se bodo vršili v ponedeljek, dne 20. t. m. od 14. do 16. ure. Starši pa morejo prigrisati otroke za privatne izpite že teden dni poprej t. j. v ponedeljek 13. junija med 14. in 15. uro.

Tiskovine z nemško firmo „Erste Kroatische Sparkasse in Cilli“ razpošilja podružnica „Prve hrvatske štedionice v Celju“ svojim nemškim strankam, pa tudi včasih „po pomoti“ kakli slovenski. Radovedni smo, če za ta zavod ne velja vladna naredba o naših krajevnih imenih in ali isti ne ve, da v Jugoslaviji ne eksistira nikakšno Cilli, kakor prej v Avstriji ni smelo stati nikjer Celje?

## Primorje.

Fašistovsko nasilje v Postojni. Zadnje nedeljo dopoldne so priredili fašisti po mestu velike demonstracije. Po hišah so nalepili sramotilne lepake z naznanilom, da prirede dne 19. t. m. veliko aneksijsko slavnost. Tak lepak je visel tudi na hiši poslanca Jos. Lavrenčiča. Ker je nekdo lepak nekoliko natrgal, so začeli fašisti kar besneti. Nekega mladentiča, ki je prišel iz hiše, so strahovito pretenli s palicami in bikovkami. Istotako domačo dekle. Nato so razbijali po Lavrenčičevem stanovanju, kjer ni bilo nikogar doma. Končno so iz glavnega okna izobesili italijansko zastavo. K aneksijski proslavi napovedujejo prihod posebnih fašistovskih vlakov.

## Koroško.

Zanimivosti iz Koroške. V Liblčah začelo na pošti vse slovenske liste, posebno „Koroškega Slovence“, kakor je izpovedala sama poštarica. V tej občini so si izvolili tudi tako zanimivega župana, da bomo o njem čudne reči poročali. — V Grebincu cenzurira trgovec Svarc slovenske liste in pisma, naslovljena na Slovence, potem pa očita Slovence, kaj se jim piše. Pisma in časopise pa dobi Svarc od poštarice. Slovence na najgrši način napada in psuje. Uglednemu in daleč okrog spoštovanemu kmetu Waltherju in njegovi družini pošiljajo grozila in sramotilna pisma. Slovence sodarja Jurija Volaučnika je ozmerjala na najgrši način Kernbeisovka, nakar tudi on ni molčal. Njej se ni nič zgodilo, Volaučnik pa je bil kaznovan. Slov. peku Unterbergerju pa je grozil pisec pri okrajnem uglavarstvu Velikovec Krobot s pobojem. — **Občina Blato.** Tamošnje Lovsko društvo je imelo že okrog 15 let v najem občinski lov. Tudi zadnjo periodo ga je najelo popolnoma zakonito. Toda gerentstvo je lov Slovencev kratkoročno odvzelo in oddalo nemškutarjem, ne pa članom. Kot nadzornik lova je postavljen Janez Eberwein v Replah, ki je svoj čas umoril svojega lastnega brata. Tak lahko postopa s puško okrog, dočim ugledni Slovenci, dolgoletni občinski odborniki ne dobe lovskih dokumentov. V občini Blato so pri občinskih volitvah zmazali Slovenci ter si tudi izvolili svojega župana Fr. Tomica v Replah. Ker pa v tako važnih časih Slovencev ne sme biti župan, zato blviš gerent Hlebetz ne mara odstopiti in še Slovence dalje šikanira ter črta iz volilnega imenika. Tako sta bila črtana: gostilničar Škof (Krašovec) in Gros (Zeile) iz Vogrč, češ da sta pridobila domovinsko pravico za časa jugoslov. uprave. Res imenito se gospod gerent razumejo na občinsko upravo! — **Občina Libuče.** Gospa Železnik v Sp. Libučah ne dobi dovoljenja, da bi šla po stelo v Jugoslavijo, kjer ima svoj gozd. Kaj bi bilo, ko bi naše oblasti malo otežile prehod v Jugoslavijo g. grotu Thurnu? To bi gotovo zaleglo. Ali pa, če bi se zabranilo g. glavarju iz Pilberka, ki dela pri g. Mravljaku v Vuhredju, četudi je najhujši nasprotnik Slovencev, da ima pri nas zaslužke. Njegova žena n. pr. je dobila za uspešno delo za časa plebiscita od Heimatdienstu diplomu. Mi pa tako ljudi redimo, za svoje rojake pa nimamo kruha. — **Izgon.** Nadučitelj M. Hercel, ki se nahaja v Vogrčah, občina Blato, je dobil dekret, da mora tekom osmih dni zapustiti „Bundesland Kärnten“. Seveda je vložil priliz. — **Občina Doberjavas.** Narodnjak Jožef Šumnik p. d. Kos v Kazazah je tožen za 60.000 K, ker se je pred plebiscitom na svojem domu napaden branil z revolverjem in ob ti priliki ranil Petra Žužo iz Kazaz. Kakor kaže iz postopanja sodnikov bo mož pravdo zgubil. Umevno, da dr. Martinek, ki je hud nasprotnik Slovencev, ne bo branil Čuša, četudi bi kot zastopnik bil dolžan braniti državljana Slovenca, ako že prevzame zastopstvo. — **Jugoslavija** na svoje sinove na Koroškem nikdar ne bo

pozabila, kakor je proroško povedal naš delegat Jovanović pri plebiscitni komisiji. Na to naj zmiraj mislijo oni, ki imajo kosmato vest.

## POROTNE OBRAVNAVE.

Kaznjenka iz Begunj.

Elegantna lahkoživka natakarka Pepca Konjarjeva že sedemkrat predkaznovana je bila obsojena 1920 zaradi tatvine na dve leti ječe in se je preselila iz Narodnega doma v Ljubljani v kaznilnico v Begunje na Gorenjskem. Zadnji teden pred to obsodo, pa je hotela še dobro živeti in je ukradla v to svrhu zakonskima Lovru in Ivani Komarovi v Ljubljani hranilno knjižico Mestne hranilnice ljubljanske vredno 5100 K in pa 1000 K denarja, ki je bil v knjižici. Denar je zapravila, knjižico pa je dala v shrambo natakarki Karolini Udovič v Vodmatu, češ, da je ta knjižica last njenege fanta Tišlerja, ki je bil pred kratkim 2 njo skupaj v gostilni. Iz Begunj je pisala svoji gospodinjki Lekanovi Ani, da naj gre po zavitek, ki je spravljen pri Karolini. Lekanova je šla po zavitek in pri tem je Karolina dognala, da je knjižica tuja ker se glasi na tuje neznanu ime. Ker ni hotela lmeti posla s sumljivo knjižico, lo je izročila takoj policiji in Koman je prišel do izgubljene knjižice. Karolina je tudi ugotovila, da je obtoženka, ki dolži pričo za lažnjivko vsled ljubosumnosti, kar pa seveda Karolina ogorčena odločno in verjetno zanika, da je vzela obtoženka iz knjižice tudi en bankovec za 400 K. Obtoženka tatvino odločno zanika in trdi, da je zastavil pri njej neki samo kot gost in poznat dimnikar, knjižico za 800 K. Ta dimnikar pa je kot se je dognalo le izmišljena oseba. — Porotniki so krivdo z 9 glasovi potrdili in je bila Pepca obsojena na 3 leta težke ječe. Obtoženka kazni ne sprejme, češ da je krivčina in dovola, da se izroči knjižica lastniku le, če ona dobi svojih 800 K, ki jih je dala neznanemu dimnikarju.

## Tat iz Koroške.

Meseca novembra 1920 se je priklatl iz Koroške, vtihotapl se je skozi jeseniški predor, na Gorenjsko 24 letni Konrad Valentinčič, znan delomirnež in jako predrzen vlomilec in tat. Vlomil je po dnevi, ko sob ili ljudje na polju v več hiš in odnesel, kar je mogel. Oškodoval je okoli 12 oseb in odnesel razun perila in obleke tudi več ur, prstanov, srebrnih talarjev, cekin vreden 600 kron in 20 kronski cekin vreden danes 570 K. Grdo je naredil z učenecem 4 razreda Leop. Hudovernikom. Dečko je šel v gozd po kurice. Dobil ga je Valentinčič, ki mu je najprej pomagal trgati čevlce, nato pa ga je prisilil, da je sezul dečko čevlje, in mu jih odnesel. Ukradene stvari je prodal na Koroškem, kamor je hodil skozi predor. Znatno ceno cenijo na 12.500 kron. Sodišče je stavilo porotnikom dve vprašanji glede tatvine in goljufije in tretje glede vladugarstva. Porotniki so vsa vprašanja potrdili. Obenem pa so izjavili, da naj predsednik zagovorništvu opozori, da si z ozirom na zagovornikovo opazko glede Szantnerjeve škode odločno prepove predhvacanje glede tega, kar so sklenili zaprisoženec po svoji vesti in prepričanju. — Valentinčič je bil obsojen na 3 leta težke ječe.

## Skosan konjski tat.

Pri trgovcu Antonu Tršanu v Kranju je služil kot hlapec 27 letni Jožef Linč. Okoli Božiča je Tršan Linčetu odpovedal službo, in sicer zaradi več manjših tatvin, katere je izvršil Linč delno v družbi s sohlapcem Matijo Rebernikom, deloma sam. Linč je vzel za odhodnico s seboj enega konja s cel opravo, nahrbtnik ovsu in odejo. Nameril si je proti Kokri in hotel prvotno iti preko meje na Koroško, da bi konja prodal. Med potjo pa se je fant skesal in zbal ter je že v Kokri, eno uro od Kranja, pustil konja, opravo in nahrbtnik pri Poljanarju in pobegnil sam naprej. Obtoženec se zagovarjata s skrajno silo in lahkoto. Imela sta kot hlapca, ki morata delati od jutra do večera in večkrat vzziti tudi cel dan, samo 20 odnosno 23 K dnevno in samo trikrat na dan hrano in to brez kruha. To je Tršan tudi, dasi malo nerad, moral potrditi. Male tatvine obtoženca priznata, konja pa je vzel Linč v prvi razburjenosti, češ kam hoče in v zmlj brez denarja, na poti pa si je prebrl in ga vrnil prostovoljno v dejanskem kesu. Sumi pa se, da se je skesal Linč je zaradi tega, ker je zvedel na Kokri, da je jako težko priti čez mejo, posebno pa še s konjem. Porotniki so vprašanje glede tatvine potrdili, omejili pa vrednost ukradenih predmetov pod 100 K odnosno pod 4000 K. Obsojena sta bila Jože Linč na 8 mesecev ječe, Matija Rebernik pa na tri dni zapor.

## Sokolstvo.

Ljubljanski Sokol sprejema prijave za zlet v Osijek dne 10., 11. in 13. t. m. od 5. do 7. popoldne v odborovi sobi. Vsak prijavljene mora plačati za zletno izkaznico 40 K in če želi skupno prehrano, za vsak dan 40 K, to je skupno za tri dni 120 K. Vse natančnejše informacije poda poslujoči brat v pisarni. Zajedno se izdajajo tudi Savezne legitimacije in znaki. Sokolsko društvo v Šiški priredi v nedeljo 19. t. m. ob pol 4 pon. javno telovadbo

na prostoru vojaškega letališča v Šiški. Ob 6. pop. veselica na Bellevue. Svira godba dravske divizije pod vodstvom g. dr. Čerina. — Odbor.

## Sport in turistika.

Nogometne tekme. Na igrišču Ilirije pred državnim kolodvorom se vrši v nedeljo ob 18. uri tekma med Ilirijo in Mariborskimi atletiki. Pred tem ob pol 17. uri igra Ilirija prvenstveno tekmo s Svobodo. Vstopnina je za obe tekmi skupna.

## Pokrajina.

Aržise pri Zagorju. Kakor ste že poročali, je bil pri nas izvoljen za župana komunist rudar Matevž Čebin. Pripomogli so mu do tega pristaši JDS, ki so pri ožli volitvi med komunistom in klerikalcem oddali svoje glasove komunistu, za to so dobili podžupana in 1 občinskega svetovaleca, dočim imajo komunisti poleg župana še tri svetovalce. Pristaši NSS in JSDS so oddali prazne glasovnice. Pred volitvijo so izdali komunisti parolo: boj kapitalizmu! Takoj nato pa so volili kapitalista Asiša za podžupana, kapitalisti pa so volili komunističnega župana. Asiž je posestnik, trgovec in gostilničar, svetovalec Sim. Koželj je lastnik posestva in dveh hiš, veliki avstrijski patrijot, ki je pri 7. volnem posojilu glasoval, da je občina plačala še 2000 K več volnega posojila.

## Mali oglasi.

### Proda se:

#### DVA PARNA STROJA

25 in 45 konjskih sil, več različnih strojev za izdelovanje opeke ter mnogo orodja in železnine za gradbene svrhe se proda. Poslanja daje Fr. Sverišek II. ulica 102, Šišak. 1001

#### V PETEK

10. t. m. od 4 do 5 ure popoldne se proda deloma preprano, prvovrstno češko namizno in posteljno perilo kakor: namizni priž za gostilničarje, ruhe, serviete itd. Domo-branska cesta 7/1. 1002

#### HIŠA

z dvema stanovanjima v Slovenjgradcu št. 69 na prodaj. Ponudbe do 1. julija t. l. za Martin Pleterski Cerkle-Brežice. 1004

#### 2 VODNI TURBINI

1 nova 36 HP z avtomatičnim regulatorjem. 1 dobro ohranjena 18 HP pravkar generalno reparirana. Vprašanja na podružnico lista v Celju pod zanesljiv 45. 994

#### ENONADSTROPNA NOVO ZIDANA

hiša, pripravna za letovišča z gospodarskim poslopjem in malim vrtom ter vodno mlinjo za žago pri Sv. Ani nad Trzinom se proda. Več pove upravnistvo Jugoslavije. 985

#### PRODAJA KONJI

Večje število konjev se v parih ali posamezno proda. Na ogled so v Moljski opekarni v Mariboru vsak dan od 6 do 18 ure. Med njimi se nahajajo lepi tovarni kakor tudi jahalni konji polno krvni. Interesenti naj se ogledajo v omenjeni opekarni ob zgoraj navedenem času. 987

#### VELIKA ZALOGA

in po cen: Dvokolesa, otročji vozički, šivalni stroji, pneumatici in vsakovrstni deli. F. Batel, Ljubljana, Stari trg 28. Sprejemajo se: Dvokolesa, otročji vozički, šivalni stroji in razni stroji v popravilo. Mehanična delavnica, Karlovska cesta 4. 781

#### Služba:

##### ŠTEPARICO

Izurjeno v boljšem delu se sprejme. Janko Dolenc, ul. na Grad št. 3. 10021

#### ELEKTROTEHNIČNI OBRATOVODJA

popolnoma samostojni, ima 10letno prakso je izprašan strojni želj sedanjo službo premeniti. Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja in zahtevo plače je poslati na poštini predal 74 pod „Knjigovodkinja“. 993

#### IZURJENO KNJIGOVODKINJO

ki je zmožna tudi slovenske in nemške korespondence, sprejme trgovsko podjetje v Ljubljani. Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja in zahtevo plače je poslati na poštini predal 74 pod „Knjigovodkinja“. 993

#### ČEVLIJARSKÉ POMOČNIKE

za izdelavo vojaških čevljev ter izdelovalce gornjih delov v večjem številu sprejme takoj „Tovarna čevljarska zadruga“ v Ptuj. Plača od para (akord) po dogovoru. Vprašanja na naslov zadruga. 927

#### TVRDKA J. FON

Ljubljana, Stari trg 6 išče izurjeno in poslušno kontoristino. 927

#### Ratno:

##### BOLJŠI GOSPOD

išče dobre privatne hrane v abonementu in mesečno sobo. Ponudbe pod „Soba“ na unraja „Jugoslavija“ 927



## A. K. Green: Nevestina skrivnost.

(Dalje.)

»Ko je minilo prvo presenečenje in so bili prvi čustveni izlivi pri kraju, se je jela Genovefa zanimati za vse podrobnosti tega nenavadnega razmerja ter materinega in močnega vsakdanjega življenja. Kar ni se mogla naveličati izpraševanja in ni me hotela pustiti od sebe, da si sem se že zdavnaj bala, da traja moj poset predolgo. Primerjali sva svojo znanjo pojavo pred zrcalom, da bi videli, ali je kaj razlike; niene roke so bile malce odje, jamica v njen bradi za spoznanje plitkejša od moje; toda najine noge so bile enako velike, in ko mi je dala na glavo svoj klobuk, nisem sama več vedela, ali se mi smešila iz zrcala njen ali moj lastni obraz.«

»Splošno se mi je videlo, da so jo vznemirila moja odkritja dosti manj, nego sem mislila. Veselila se je novega interesa, ki ji ga je nudilo življenje, ter mi obljubila, da me obišče naslednji dan. Naročila, katerih sem jo bila prosila, so bila kaj pripraven odgovor za najine sestanke. Sestra je postala sestri šivilja; tako se je razvilo med nama živahno obdobjanje, in nihče ni slutil, da se bo oknčalo tako strašno, v obupu in nesreči.«

»Pred svojima ponosnima rednikoma je Genovefa skrivala vse to; bila je prepričana, da prepreči mnogo zla, ako jima zamolči, da pozna resnico. Drugi dan je stopila tudi ona gosto zagrnjena s pajčolanom v najino revno stanovanje. Čeprav se je razlikovalo tukaj vse tako zelo od njenih gospodskih navad, se je ven-

dar očitno vdomačila ter se z vneto posvetila svoji pravi rodbini. Morda je čutila v strastnem materinem objemu gorkoto ljubezni, kakršne dotlej ni poznala; še lažji pa je bil mik, s katerim so se je dojmile resne in otožne oči doktorja Moleswortha že na prvi pogled.«

»Doktor Molesworth je bil zdravnik moje matere in je prihajal k njej vsak dan. Tudi tisti dan je hotel pogledati bolnico, kakor je bila navada; ko ni nihče odgovoril njegovemu trkanju, je mislil, da spi, in tilo stopil v sobo. Meneč, da so vrata zaklenjena, smo bile me opustile vsakatero previdnost; njegov vstop nas je iznenadil povsem, in mislile smo, da je vse izgubljeno. Genovefa je stala zraven mene brez pajčolana; nemogoče je bilo skriti ali utajiti najino podobnost.«

»Moji sestri bi moral biti ta trenotek pač jako mučen; in vendar ni pokazala niti vznemirjenja niti skrbi, niti ni ugovarjala, ko je mati razložila doktorju položaj. Njiju pogleda sta se bila srečala, in Genovefa Goretexova je bila od tistega hipa kakor izpremenjena.«

»Jaz zase nisem mogla razumeti strasti, ki jo je bila popadala tako nenadoma; doktor Molesworth ni imel zame ničesar privlačnega, dočim se je odlikoval sestriin zaročence z vrlinami, ki morajo osrečiti srce slehernega dekleta, pa naj bo revna kakor jaz ali odgojena v bogastvu in razkošju. Vzlic svojim mnogim posetom na Genovefinem domu sem bila videla doktorja Kamerona le enkrat, toda njegov dohodni pogled in prijazni smehljaj sta mi bila segla v srce. Ob strani takšnega moža se mi je zdela Genovefina usoda še vrednejša zavdanja; zlasti zame, ki me je čakala po ma-

terini smrti zgolj osamljenost in zapuščenost. Toda sestra ni znala prav ceniti svojega deleža in me je še blagovola zaradi moje svobode.«

»Dnevi so minevali; mati je postajala čedalje slabša in je čutila, da se ji bliža konec. Genovefa pa ni slutila ničesar, in tudi poklicati je nisem smela, zakaj navzoči so bili drugi ljudje; ako bi naju bili videli hkrati ob materini smrtni postelji, bi bila vsa skrivnost izdana.«

»Iz ljubezni do matere, ki ni mogla umreti, ne da bi stisnila Genovefo še enkrat na srce, sem se naglo odločila; šepnila sem bolnici na uho, da ji hočem priveriti miljenko, ter hitela po najkrajši poti h Goretexovim. Moja sestra je neumudoma ustregla klicu; zamenjale sva obleko, Genovefa je šla po blagoslov umirajoče matere, jaz pa sem ostala namestu nje v njeni sobi. S tem je bila nje usoda zapečatená. Ob materini smrtni postelji je našla Genovefa zdravnika, in ko je bila mati izdihnila v njenem naročju, jo je potegnil k sebi, povedal ji, da jo ljubi, ter ji ponudil svojo roko.«

»Dobro mu je bilo znano, v kakšnih razmerah živi in kakšen je njen družabni položaj; s tem pa nikakor ne trdim, da bi bil hotel Julij Molesworth poročiti mojo sestro zaradi denarja. Do bogastva mu je bilo prav malo. Pač pa ga je navdajala z radostjo in zadoščenjem zavest, da hoče ona, hči uglednega moža, zapustiti svoje ponosne višave ter se odreči razkošju in udobnosti, da bi delila z njim njegovo siromaštvo. Njena slika se je obdajala zanj s čedalje bolj idealno lučjo, vse dokler ni bil res prepričan, da jo ljubi.«

»Ni mu bil otežko uveriti Genovefe o svoji ljubezni; oklenila se ga je bila z vsem srcem, in misel, da

ne more razdreti svoje zaroke z doktorjem Kameronom, jo je pripravljala v obup. Vprašala me je za svet, toda kakor rada bi ji bila pomagala, ji vendar nisem vedela pokazati resilne poti. Ona pa se je vzlic temu trdovratno oklepala svoje nade, pošiljala doktorju Molesworthu po meni sporočila in pozdrave ter ga hkrati puščala v negotovosti, ali bo njegova ali ne, da si se je bližal dan poroke čedalje bolj in so bile vse priprave za sijajno svatbo v polnem teku.«

»Nazadnje mi je razodela načrt, ki ga je bila zasnovala v svojem obupnem položaju, ter mi jela dokazovati, kako lahko bi nama bilo zamenjati vloge. Polna strmenja in zmedenosti, hkrati pa tudi blažene sreče, sem jo poslušala, ko je vzklikala napol šaljivo, napol proseče: Dovolj sem se naučila bogastva in obilja; zdaj, Mildred, vzemi ti svoj del!«

»Te besede so glasno odmevale v mojem šibkem, nezadovoljnem srcu. Staro hrepenenje in stara zavist se je zbudila v njem s podvojenim silo. Saj se je bil materin namen, izročiti gospe Goretexovi mene, izjavil itak le po kaprici te dame; gol slučaj me je bil pripravil ob vso mojo srečo! Zardela sem in vztrepetala od koprnenja, da si nisem mogla verjeti v resnost sestrine ponudbe.«

»Ona je videla moje razburjenje ter mi predlagala smeje, naj napraviva nekaj poskusen. Sledili so raznoteri poskusi, o katerih je poročala Genovefa v svojem dnevniku; njih nepričakovani uspehi naju je kmalu prepričali, da smeja tvegati zamenjo brez strahu pred odkritjem.«

»Sklenili sva zares izvesti načrt. Bogato plačilo, ki se mi je obetal,

mi je dajalo dovolj poguma tudi za najpredznejše podjetje. Hrepenenje mojega življenja, sem mislila sama pri sebi, se bo izpolnilo, pomanjkanja in revščine bo konec za vselej; imenitna gospodična postanem, gospod in gospa Goretexova mi bosta oče in mati, in najlepši, najboljši vseh mož, doktor Kameron, me bo imenoval kmalu svojo soprogo. Videla sem ga bila sicer le mimogrede, ali vendar sem nosila njegovo sliko v srcu ter čutila do njega nagnjenje, ki cvete enako silno in vroče le enkrat v prsli vsake žene.«

»Pred mano se je razgrinjala božjnost polna sreče, in vse moje duševne moči so se jele razvijati svobodno in bogato. Moja sestra, ki je poznala svet, je večkrat izrekla bojazen, da ne bi naletel najin načrt na ovire, toda jaz sem jo skušala pomiriti in se pripravljala z vneto in resnobo, da bi vredno izkoristila prostor, ki mi ga je bilo zavzet. Genovefa mi je pomagala z dejanjem in dobrimi nasveti ter me vodila s svojo večjo sodbo; zlasti zadnje dni, ki sva jih preživeli v tistem malem kopališču, sem porabila v to, da sem se seznanila z vsem, kar mi je utegnulo koristiti v novem življenju.«

»Tako je napolnil poročni dan. Razstali sva se polni nad ter šli vsaka svoji usodi naproti. Genovefa ni dvomila niti za hip, da ji je treba le poslati doktorju Molesworthu obvestilo in mu povedati, kako se je odločila, pa bo prihitel k nji na krilih ljubezni, da je ne zapusti nikoli več.«

Priporočajte „JUGOSLAVIJO“

## KLAVIR (Stutzflügel)

prav dober se prodaja.

Istotam tudi 2 lepa rdeča plišasta fotelja z dvema enakima stoličkoma. Poprašja se Bleiweisova cesta 27 II.

## Blagajničarko in vajenca

sprejme trgovina z špecerijskim in kolonijalnim blagom. Nastop takoj. I. Zorman, Sp. Šiška.

Samostojen

## vodovodni monter

in samostojen

## monter za centralno kurjavo

za dobro, stalno mesto se išče za takoj. Javi naj se pri „OBNOVI“, gradbeni družbi v Ljubljani, Gajeva ulica.

## SOL

Lepe, bele, točene, drobne sicilijanske soli vsako množino se dobi pri Leopold Grünfeld, Ljubljana, Prisojna ulica števil. 1.

## Prima angleški Kristal

## „Boraks“

vsaka množina se dobi po K 31— franco skladišče. — Naročila na

## PROMET

tehn. industr. podjetje d. z. o. z. Ljubljana, Gradišče 9/1.

## Zdravilna zelišča, lubje, korenine,

kot lipovo cvetje, bezgovo cvetje, tršljikovo lubje, borovnice, i. t. d. KUPUJEMO PO NAJVIŠJIM DNEVNIH CENAH. Natančna navodila o ravnanju z zdravilnimi zelišči brezplačno na razpolago. Išče mo agilne zastopnike za vsaki večji kraj Slovenije. — Ponudbe na „HERBA“ zadruga za izkoriščanje zdravilnih zelišč z o. z. v Zagrebu, Palmotičeva ulica 10.

## Kolofure za štednjake (Herdringe)

## rešetke za peči (Roste)

Izav in trgovački lijev izrađuje i dobavlja: lijevaonica željeza „SMEV“, tvornice strojeva u Bjelovaru.

Odgovorni urednik Anton Pesek

## Tovarna olja in firmeža

## Zabret & Komp.

Britof pri Kranju (Stov.)

Skladišča: Beograd. Skladišča: Novisad.

Proizvaja jedilno laneno olje, tehnično laneno olje, prima laneni firnež, lanene tropine in druge vrste oljnatih izdelkov.

Brzojavi: ZABRET, KRANJ

## UREDNIKA sprejme

dnevnik „JUGOSLAVIJA“.

Pismene ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja je poslati na upravo pod „Urednik“. Nastop službe in plača po dogovoru.

## Najlepše in najcenejše darilo za vsako priložnost je

## Moj zverinjak

knjižica našim malim za zabavo in pouk s 45 slikami in 8 temi spadajočim besedilom.

= Cena 20 kron. =

Dohiva se v Ljubljani:

v Zvezni knjigarni, Martijin trg 8.

v Zvezni tiskarni, Stari trg 19, I.

## Za nedeljske izlete se priporoča

## gostilna Kavčič

poleg kemične tovarne na šelu

ima pristna štajerska vina, mrzla jedila ter lep senčnat vrt.

## PREMOG

prvovrsten, spodnještajerski primeren za industrije in domačo porabo dobavlja na vagone, kosovec, orehovec ali zdrob, po dnevni ceni, vsako množino. Ponudbe pod „Premog“ na upravo lista.

## Glavno zastopstvo Fockove tovarne

## „Srna mila“

Ivan Ferlež, Celje, Narodni dom

Glavno zastopstvo za Štajersko, Koroško in Prekmurje.

## Koristilo Vam bo,

če se pri vprašanih in naročitih sklicujete na oglase v „JUGOSLAVIJI“!

## „SLOVAN“

letniki 1906, 1907, 1908, 1909, 1910, 1912, 1913, 1914, 1915, 1916, 1917 ima v več izvodih

uprav. „Jugoslavije“ v Ljubljani.

Cena krasno vezani knjigi je

80 kron.

## „Vera“

roman O. Waldowa

je izšel v knjigi in stane

broširan 20 K, vezan 26 K

v platno vezan 32 K.

## Sveže telečje meso

za pečenko po 20 K za kg.

Od 106 v tukajšnji mestni klavnici zaklanih prvovrstnih telet prodajalo se bode v petek, soboto in nedeljo v Solskem drevoredu na Predovičevi, Smoljanovi in Krašovčevi stojnici.

## Medić, Rakovec & Zankl

prej A. Zankl sinovi.

Tovarna kem. in rudninskih barv ter lakov.

Centrala: Ljubljana. D. z. o. z. Skladišče Novisad.

Brzojavi: Meraki, Ljubljana. — Telefon: 64.

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavce (Gips), mastenec (Federweiß), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarski klej, pleskarski, slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

„MERAKL“. Lak za pode. „MERAKL“. Linoleum lak za pode. „MERAKL“. Emajlni lak. „MERAKL“. Brunoline.

Ceniki se začnejo razpošiljati /

## Naznanilo.

Vljudno naznanjam p. n. občinstvu, da sem prevzel po krojaškem mojstru g. D. Bizjaku modni salon za gospode na Dvornem trgu št. 3. Kot strokovnjak z večletno prakso v inozemstvu (v Londonu, Parizu, Lyonu, Ženevi), se bom potrudil p. n. naročnike v vsakem oziru zadovoljiti ter se priporočam za mnogo-brojen obisk.

Z odličnim spoštovanjem

ŠTEFAN GOMBOČ, modni atelje za gospode  
tvorka

SCHWAR & BIZJAK, Ljubljana, Dvorni trg števil. 3. — Pod „Narodno kavarino“.